

Рецензія на монографію
Реслер Марини Василівни
«Обліково-аналітичне
забезпечення фінансового
менеджменту»

(Мукачівський державний університет, 2013)

Питання, які розглянуті у цій монографії, присвячені науковому дослідженню методології та особливостям методики ведення обліково-аналітичного забезпечення фінансового менеджменту.

Обліково-аналітичне забезпечення відіграє одну з ключових ролей у функціонуванні підприємства, забезпечує взаємодію різних процесів діяльності підприємства, його структурних підрозділів. Воно є не тільки ланкою, що забезпечує управління, а й органічно входить в його процес, оскільки і облік, і аналіз мають характерні функціональні ознаки, за допомогою яких вони включені в загальний інструментарій управління підприємством.

Саме тому ці та інші аргументи свідчать про своєчасність появи рецензованої монографії «Обліково-аналітичне забезпечення фінансового менеджменту», а також наявність деяких програм в дослідженні цього інноваційного напрямку.

Насамперед слід відмітити структурну цілісність та логічність викладу складного матеріалу як результат проведених автором системних глибоких досліджень. Важливим також є і те, що автор сміливо, в сучасній методологічній інтерпретації викладає свою пропозицію щодо формування системи, яка тісно пов'язана з необхідним інформаційним забезпеченням.

За структурою монографія складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків, додатків та списку використаної літератури. Чітко окреслений план монографії дав змогу втілити інноваційні ідеї автора та всебічно й послідовно розкрити основні передумови, принципи та методологію обліково-аналітичного забезпечення фінансового менеджменту.

У першому розділі «**Теоретичні основи обліково-аналітичного забезпечення фінансового менеджменту**» розглянуто сучасні концептуальні підходи процесного управління, контролінгу, системи збалансованих показників. Доведено, що процесне управ-

ління є більш досконалою системою порівняно з традиційним управлінням. З подальшим розвитком систем менеджменту воно органічно інтегрується у більш вищі за розвитком моделі – контролінгу та системи збалансованих показників.

Нові концепції менеджменту тісно пов'язують стратегічний, тактичний (середній) і операційний (у тому числі оперативний) рівні управління в єдину чітко структуровану систему з декомпозицією цілей, показників, завдань у напрямку від стратегічних до оперативних. Під час розгляду теоретичних концепцій сучасного менеджменту автор доходить висновку, що оперативний облік не зникає і не поглинається іншими обліковими системами, а надалі залишається окремим видом або підсистемою, компонентою управлінського обліку або контролінгу, оскільки його методичний арсенал та багаторічний період функціонування дає змогу найбільш економно і продуктивно вести спостереження за діяльністю низових структурних підрозділів і оперативно забезпечувати інформацією менеджерів операційної системи та за вимогою – керівництво вищих рівнів управління.

У другому розділі «**Методологія обліково-аналітичного забезпечення фінансового менеджменту на металургійних підприємствах**» розглянуто специфіку логістичних витрат, методологію обліку витрат на виробництво продукції. Доведено, що організація системного і раціонального управлінського обліку пов'язана з забезпеченням взаємодій окремих центрів матеріальних витрат. Для виділення центрів таких витрат запропоновано доповнити посадові інструкції економістів шляхом розподілу обов'язків із формування, подання спеціальних звітів про непрямі й прямі матеріальні витрати за агрегатами, цехами, видами промислової продукції.

Проаналізовано формування доходу підприємств згідно з міжнародними стандартами і зроблено вис-

новки, що в міжнародній практиці всі доходи, які отримує підприємство, поділяють на доходи від основної діяльності та доходи від інших операцій. Чіткого виокремлення між основною, фінансовою та інвестиційною діяльністю в міжнародних стандартах не існує. Це, на погляд автора, унеможливує здійснення всебічного аналізу та з'ясування, за рахунок яких джерел підприємство отримало дохід у звітному періоді; інколи дохід від фінансової діяльності може становити значну суму і тоді він вважається доходом основної діяльності.

У третьому розділі «Удосконалення системи обліково-аналітичного забезпечення фінансового менеджменту» визначено, що сьогодення змушує нас звернути увагу і на проблемні співвідношення ризику прийняття управлінських рішень якості і повноти поданої для цього інформації. Відомо, що прийняття управлінських рішень, спрямованих на забезпечення сталого розвитку підприємства, відрізняється певним рівнем ризику, що зумовлено такими основними чинниками, як відсутність відповідної інформації або низький рівень її якості. У контексті розгляду питання оперативного контролю якості інформаційної підтримки управлінських рішень, а саме під ризиком розуміється наявність відповідної релевантної інформації, використання якої при ухваленні та реалізації управлінського рішення призведе до можливої невизначеності результатів стосовно досягнення загальної мети функціонування системи управління. При цьому рівень ризику перебуває у зворотному взаємозв'язку з релевантністю інформації. Іншими словами, ризик інформаційної підтримки залежить від співвідношення обсягу та якості інформації.

Розглянуто автоматизацію обліково-аналітичних робіт та напрями розвитку обліково-аналітичного забезпечення. З метою поліпшення комп'ютеризації обліково-аналітичного забезпечення управління виробництва металургійної галузі визначено переваги й недоліки автоматизованого способу обробки інформації в системі бухгалтерського обліку. Запропоновано модель локальної комп'ютерної системи обліково-аналітичного забезпечення, що дасть змогу автоматизувати обробку інформації окремо за кожним елементом обліково-аналітичної системи, створити єдину інформаційну її базу, яка необхідна для виконання управлінських функцій та завдань.

У четвертому розділі «Організація та методологія контролю на металургійних підприємствах»

охарактеризовано підходи до сутності понять «оперативний облік» та «оперативний контроль». Здійснено оцінку оперативності обліку та контролю у різних управлінських структурах. Зроблено висновки про високий ступінь оперативності обліку та контролю у підході, що поєднує оперативно-технічні та інформаційно-економічні функції в об'єктивно-цільових структурах.

Досліджено причини відсутності обліку відхилень в оперативному режимі від норм використання ресурсів на металургійних підприємствах. Практика показує, що є зацікавлення у веденні оперативного обліку лише як джерелі формування різної звітності та нерозуміння важливості визначення відхилень від норм витрат у оперативному режимі у місцях їх виникнення за елементами витрат, причинами та винуватцями цих відхилень для оперативного управління витратами. Ведення оперативного обліку відхилень дає можливість не тільки встановити причини їх виникнення, а й попередити наступні відхилення, які можуть мати місце з означених причин.

Наведені висновки і пропозиції цілком обґрунтовані та супроводжуються науковою новизною щодо обліково-аналітичного забезпечення фінансового менеджменту.

Звичайно до кожного з розділів у монографії можна було б зробити зауваження та надати рекомендації. Проте з огляду на високий, прикладний та науковий рівень праці, ми вирішили обмежитися лише побажаннями, які б підвищили креативність цього дослідження, його практичну цінність.

Підсумовуючи, слід ще раз підкреслити, що використаний у монографії широкий спектр методів дослідження вказує на наявність авторської методології, особистої точки зору, способу розгляду проблеми, що дало змогу отримати важливі й ґрунтовні висновки та пропозиції щодо обліково-аналітичного забезпечення фінансового менеджменту.

Необхідно підкреслити і той факт, що теоретико-методологічні напрацювання монографії становлять інтерес для широкого кола професійних дослідників, водночас практичні висновки і рекомендації вимагають до себе професійної уваги з боку менеджерів, фінансистів, бухгалтерів усіх рівнів.

Тому з впевненістю можна констатувати, що ця монографія є своєчасною науково обґрунтованою працею, зацікавить не лише науковців, а й слугуватиме практичним посібником для управлінців.

ВАЛЕНТИНА МАКСИМОВА, доктор екон. наук, професор